

Πανδημία και Αριστερά (Μέρος 1) (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό Σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα της [ομάδας 1917](#) στις 31/08/22.

Περιεχόμενο

Πανδημία και Αριστερά (Μέρος 1)

Αυτό το άρθρο βασίζεται στην τοποθέτηση του συγγραφέα στο πάνελ «Πανδημία και Αριστερά» που φιλοξενήθηκε από την ομάδα Πλατύπους στις 19 Νοεμβρίου 2021, το βίντεο του οποίου βρίσκεται [εδώ](#). Θα φιλοξενηθεί στη σελίδα μας σε 2 μέρη.

Η πανδημία και η διαχείρισή της ανά το παγκόσμιο οδήγησε σε πρωτοφανείς αρνητικές αλλαγές στον τρόπο ζωής μας: σπάνια υπήρξαμε μάρτυρες ενός τόσο εκτεταμένου και συνεχούς περιορισμού στα ατομικά μας δικαιώματα εξαιτίας μιας πανδημίας ή φυσικής καταστροφής όπως αυτόν που βλέπουμε στις μέρες μας. Κατά τη γνώμη μου, ο περιορισμός αυτός μας επιβλήθηκε χωρίς η αναγκαιότητά του να έχει αποδειχθεί επαρκώς στη δημόσια συζήτηση που γίνεται για την πανδημία, και χωρίς να εξετάσουμε επαρκώς άλλους, λιγότερο αυταρχικούς πιθανούς τρόπους διαχείρισης τής.

Παρότι συζητάμε διαρκώς για την πανδημία και τη διαχείρισή της, ιδίως για τα ιατρικά και επιδημιολογικά χαρακτηριστικά του ιού και για την αποτελεσματικότητα και αναγκαιότητα του κάθε επιμέρους μέτρου, η δημόσια συζήτηση μέχρι τώρα δεν ήταν και η καλύτερη. Χαρακτηρίζεται τόσο από προσπάθειες δημιουργίας κλίματος πανικού από πλευράς του κράτους και των καθεστωτικών ΜΜΕ, όσο και από κοινωνικό κανιβαλισμό μεταξύ πολιτών (ιδιαίτερα μεταξύ εμβολιασμένων και ανεμβολίαστων), με τα κακά επιχειρήματα και τα ψευδή δεδομένα να δίνουν και να παίρνουν. Αυτό το τοξικό κλίμα κυριαρχεί και στην αριστερά, η οποία παρουσιάζεται εγκλωβισμένη στην τεχνοκρατική και αυταρχική λογική της υπάρχουσας διαχείρισης και περιορίζεται στο να ζητά ένα αποτελεσματικότερα πατερναλιστικό κράτος.

Οι στόχοι μου σε αυτό το άρθρο είναι δύο: 1) να συνοψίσω τη διαχείριση και τις συνέπειες της πανδημίας σε παγκόσμιο επίπεδο, 2) να συνοψίσω τη στάση της υπάρχουσας αριστεράς προς την πανδημία σε αντιδιαστολή με το πώς θα έμοιαζε η στάση μιας επαναστατικής αριστεράς.

Τι ξέρουμε και τι δεν ξέρουμε για την πανδημία

Δεν σκοπεύω να επικεντρωθώ στα ιατρικά και επιδημιολογικά χαρακτηριστικά της πανδημίας κορονοϊού, αλλά θα επιχειρήσω μια σύντομη σύνοψη του τι ξέρουμε και τι δεν ξέρουμε με σιγουριά για την πανδημία.

Παρά τις τόσες έρευνες και τη διαρκή μας ενημέρωση από τα ΜΜΕ για τη φύση της πανδημίας εδώ και σχεδόν 2 χρόνια, μόνο 2 πράγματα μπορούμε να πούμε με σιγουριά για αυτή. Ένα, ότι τα εμβόλια δουλεύουν: δεν αποτρέπουν τη μόλυνση από τον ιό και τη διασπορά του, μόνο τη μετριάζουν, αλλά αποτρέπουν σοβαρή ασθένεια και άρα και τον κατακλυσμό και κατάρρευση του συστήματος υγείας

του κάθε κράτους. Δύο, ότι το περιβόλητο «Zero COVID» είναι ένας αδύνατος, ανέφικτος στόχος. Η διαδικασία ανίχνευσης και ιχνηλάτησης ήταν σε μεγάλο βαθμό ανώφελη επειδή ξεκίνησε πολύ αργά: ο ίος είχε ήδη εξαπλωθεί στο 3-4% των ανθρώπων σε μεγάλα μητροπολιτικά κέντρα μέχρι τον Μάρτιο του 2020.¹

Ας πάμε τώρα σε όσα σημαντικά δεν γνωρίζουμε με βεβαιότητα για την πανδημία.

1. Ακόμη δεν γνωρίζουμε τη θνησιμότητα του ιού. Αυτό είναι πολύ σημαντικό: έχει μεγάλη διαφορά αν η θνησιμότητα είναι 0.2% όπως λένε κάποιοι, ή 2% όπως λένε άλλοι. Σημαντικοί επιστήμονες λένε ότι ο δείκτης θνησιμότητας είναι εξαιρετικά διογκωμένος και οι ανιχνευμένες περιπτώσεις Covid είναι πολύ λιγότερες του πραγματικού αριθμού περιπτώσεων. Από την άλλη, είχαμε διακεκριμένους επιστήμονες όπως ο δρ. Ιωαννίδης που στις πρώτες προβλέψεις τους υποτίμησαν πολύ τον πιθανό αριθμό θανάτων από τον ιό.

2. Δεν γνωρίζουμε με σιγουριά πόσο αποτελεσματική είναι η φυσική ανοσία ή η ανοσία που προέρχεται από τους εμβολιασμούς. Υπάρχουν επιστήμονες που λένε πως η φυσική ανοσία μετά από νόσηση είναι πιο προστατευτική από τα εμβόλια, και άλλοι που λένε το αντίθετο². Στην Αμερική, δεν δικαιούσαι safe pass αν έχεις φυσική ανοσία, ενώ στην Κύπρο η φυσική ανοσία είναι μέρος του safe pass. Κάποιοι ισχυρίζονται ακόμη ότι τα εμβόλια δεν προστατεύουν σχεδόν καθόλου από νόσηση. Πρόσφατη μελέτη του PanepiSTEMίου του Oxford χαρακτηρίστικά αναφέρει πως "Με τη μετάλλαξη Δέλτα, οι λοιμώξεις που εμφανίστηκαν μετά από δύο εμβολιασμούς είχαν παρόμοια κορυφαία ιογενή επιβάρυνση με εκείνες που εμφανίστηκαν σε μη εμβολιασμένα άτομα", μια ισχυρή ένδειξη ότι η μεταδοτικότητα από μολυσμένα εμβολιασμένα και ανεμβολίαστα άτομα είναι παρόμοια.⁴

3. Δεν είναι σίγουρο αν είναι δυνατή η περίφημη ανοσία αγέλης. Κατά καιρούς αυτή η δυνατότητα έχει αμφισβηθεί έντονα, αλλά υπάρχουν και πολλοί επιστήμονες, όπως αυτοί που βρίσκονται πίσω από το Great Barrington Declaration, που πιστεύουν πως είναι δυνατή. Πριν μερικούς μήνες ο Καθηγητής Sir Andrew Pollard, πρόεδρος του Oxford Vaccine Group, έχει χαρακτηρίσει την επίτευξη της ανοσίας της αγέλης ως "μύθο", λόγω της υψηλής μεταδοτικότητας του ιού σε και από εμβολιασμένα άτομα.⁵

4. Δεν ξέρουμε πώς προήλθε ο ίος. Για μεγάλο διάστημα η επικρατέστερη θεωρία ήταν ότι ο ίος προήλθε από ζώα, και αυτή η θεωρία εξακολουθεί να είναι η επικρατέστερη για πολλούς επιστήμονες. Τους τελευταίους μήνες όμως έχει κερδίσει έδαφος η θεωρία που λέει πως ο ίος προήλθε από διαρροή εργαστηρίου που παρήγαγε τεχνητούς κορονοϊούς για έρευνα gain-of-function.⁶ Ανώτατος αξιωματούχος του Εθνικού Ινστιτούτου Υγείας των ΗΠΑ παραδέχτηκε ότι ο οργανισμός πράγματι χρηματοδότησε εξαιρετικά επικίνδυνη έρευνα για τους κορονοϊούς που μεταδίδονται από νυχτερίδες στο Ινστιτούτο Ιολογίας της Γουχάν. Αυτή όμως η θεωρία θεωρείται θεωρία συνωμοσίας για όλο το 2020. Τελικά αποδείχτηκε ότι ο γνωστός λοιμωξιολόγος και διευθυντής του CDC Άντονυ Φάουτσι είπε ψέματα στο Κογκρέσο ότι οι ΗΠΑ δεν χρηματοδότησαν gain of function research στη Γουχάν.⁷

5. Τέλος, δεν ξέρουμε με βεβαιότητα πόσο αποτελεσματική είναι η χρήση μασκών.⁸ Κάποιες μάσκες προστατεύουν πολύ περισσότερο από άλλες, με τις καλύτερες να προστατεύουν 50%. Ο τρόπος που εξετάζουμε την αποτελεσματικότητα των μασκών όμως δεν είναι αντιπροσωπευτικός του πόσο αποτελεσματική είναι η επιβολή της χρήσης μάσκας, καθώς οι συμμετέχοντες στις έρευνες για την αποτελεσματικότητα των μασκών φοράνε τις μάσκες πολύ πιο προσεκτικά και σωστά από ότι ο πλείστος κόσμος, τις αλλάζουν κάθε λίγες ώρες όπως ενδύκνειται κ.λπ. Ο πλείστος κόσμος δεν φορά σωστά και προσεκτικά την μάσκα, με αποτέλεσμα η προστασία που του παρέχει να είναι ελάχιστη.

Πάντως φαντάζει σχεδόν βέβαιο πως ο κορονοϊός δεν είναι μια φυσική καταστροφή, όπως θέλει να την παρουσιάσει η αστική τάξη για να φανεί άμοιρη ευθυνών για αυτήν, αλλά μια καταστροφή για την οποία ευθύνεται η ανθρώπινη κοινωνική δραστηριότητα. Η πανδημία έχει και κοινωνική και φυσική/βιολογική διάσταση: μπορούμε να πούμε ότι είναι κοινωνικά διαμεσολαβημένο φαινόμενο με επίδραση στη βιολογία του ανθρώπου, αλλά ταυτόχρονα είναι και φυσικό φαινόμενο με επίδραση στην κοινωνία, καθώς η μετάδοση και δράση του ιού είναι φυσική. Όσο για το κατά πόσο ο ίος είναι αποτέλεσμα του καπιταλισμού, για αυτό δεν είμαι σίγουρος καθώς πανδημίες και εργαστηριακά απυχήματα υπήρχαν ανέκαθεν και μπορεί να έχουμε και στο σοσιαλισμό. Αυτό που μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα είναι πως ο καπιταλισμός φάνηκε ανίκανος να διαχειριστεί ορθολογικά και αποτελεσματικά την πανδημία, όπως θα επιχειρήσω να δείξω στο επόμενο κείμενο της σειράς.

Η κακοδιαχείριση της πανδημίας

Η διαχείριση της πανδημίας χαρακτηρίστηκε από δημιουργία κλίματος πανικού από τις κυβέρνησεις και τα ΜΜΕ, κάτι που ενθάρρυνε παράνοια και τρόμο, αλλά και ανυπακοή και αντίσταση. Μια δόση πανικού ίσως ήταν δικαιολογημένη στην αρχή της πανδημίας, καθώς τότε δεν γνωρίζαμε σχεδόν τίποτα για τον ίο και την επικινδυνότητά του, αλλά δεν δικαιολογείται πλέον και εν τέλει είχε καταστροφικές συνέπειες. Τα μηνύματα δημόσιας υγείας για τον Covid ήταν συχνά ψευδή και παραπλανητικά και οδήγησαν σε αντιπαραγωγικές, επιζήμιες και αυταρχικές πολιτικές όπως τα lockdown. Για παράδειγμα, ο Άντονι Φάουτσι, επικεφαλής του Εθνικού Ινστιτούτου Αλλεργιών και Λοιμωδών Νοσημάτων των ΗΠΑ, κατέθεσε στο Κογκρέσο ότι η υποχρεωτική χρήση μάσκας χρησιμεύει περισσότερο για να αποθαρρύνει την κοινωνικοποίηση παρά για τις εγγενείς προστατευτικές τις ιδιότητες. Το ίδιο μας είπαν και μέλη της Κυπριακής κυβερνητικής επιδημιολογικής ομάδας για την υποχρεωτική χρήση μάσκας σε εξωτερικούς χώρους.⁹ Η ιδέα είναι ότι όσο οι άνθρωποι είναι υποχρεωμένοι να φοράνε μάσκα, θα είναι πιο «προσεκτικό» στις συναθροίσεις τους, δεν θα πηγαίνουν τόσο συχνά σε μπαρ και εστιατόρια κ.λπ. Επομένως, είναι ένα αχρείαστο μέτρο επίδειξης που δεν προστατεύει πολύ από την εξάπλωση του ιού: η εξάπλωση συμβαίνει κυρίως σε χώρους εργασίας και σε ιδιωτικούς οικιακούς χώρους (σε σπίτια, σε συγκεντρώσεις οικογενειών και φίλων) όπου δεν φοράμε μάσκα. Μεγάλη εξάπλωση παρατηρείται και σε σχολεία, αλλά τουλάχιστον για παιδιά δημοτικού δεν φαίνεται τόσο πρακτική η χρήση μάσκας για ευνόητους λόγους.

Η Κύπρος αποτελεί έξοχο παράδειγμα ανορθολογικής και αυταρχικής διαχείρισης της πανδημίας. Μας επιβλήθηκαν 3 καθολικά lock-down μέχρι τώρα, με βασικές ελευθερίες να καταπατούνται με πρωτοφανή ευκολία. Το σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας προβλέπει πως η κατάργηση βασικών ελευθεριών μπορεί να γίνει μόνο άμα κηρυχθεί κατάσταση εκτάκτου ανάγκης η οποία προϋποθέτει την έγκριση της βουλής, κάτι που δεν έγινε ποτέ. Αντ' αυτού, η κυπριακή κυβέρνηση βασίστηκε σε έναν απαρχαιωμένο αποικιακό νόμο περί λοιμοκαθάρσεως για να καταργήσει τις ελευθερίες μετακίνησης, εργασίας, συνάθροισης και διαδήλωσης, καθώς και το δικαίωμα επαναπατρισμού Κυπρίων πολιτών, οι οποίοι εγκλωβίστηκαν έξω από την Κυπριακή Δημοκρατία χωρίς κανένα σχέδιο επαναπατρισμού τους, με την κυβέρνηση να απαιτεί παρουσίαση αρνητικού τεστ για να τους επιτραπεί η είσοδος στη χώρα, σε μια περίοδο όπου κανένα κράτος δεν παρείχε προληπτικά τεστ στο γενικό πληθυσμό, κάνοντας ουσιαστικά τον επαναπατρισμό αδύνατο.¹⁰ Είχαμε επίσης την αύξηση της στρατικοποίησης της Ελληνοκυπριακής κοινωνίας, με χρήση στρατιωτών για την καταστολή διαδηλώσεων και τον έλεγχο εφαρμογής των διαταγμάτων. Με άλλα λόγια, η βουλή, συμπεριλαμβανομένης και της αξιωματικής αντιπολίτευσης, άφησε την εκτελεστική εξουσία να αλωνίζει και να κυβερνά με αντισυνταγματικά διάταγματα, τρομοκρατώντας και καταπίεζοντας τους πολίτες. Οι αποφάσεις λαμβάνονται κεκλεισμένων των θυρών χωρίς λογοδοσία, χωρίς διαφάνεια και χωρίς συντονισμό με την ευρύτερη κοινωνία των πολίτων· ανακοινώνονται και επιβάλλονται από πάνω προς τα κάτω σε μια όλο πιο στρατιωτικοποιημένη δομή, στην οποία η

κυβέρνηση ενεργεί ας διοικητής της κοινωνίας.11

Όσα έγραψα για την Κύπρο ισχύουν σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό και για αρκετές άλλες χώρες. Αυτό που συνέβη με την πανδημία σε παγκόσμια κλίμακα είναι ότι οι πολιτικοί σε μεγάλο βαθμό μεταβίβασαν την ευθύνη σε αξιωματούχους δημόσιας υγείας οι οποίοι έδωσαν προτεραιότητα σε ένα και μόνο πράγμα, τον έλεγχο των λοιμώξεων, εις βάρος όλων των άλλων κοινωνικών αξιών και κεκτημένων όπως των ανθρωπίνων ελευθεριών. (Ο μόνος άλλος παράγοντας που παίζει σημαντικό ρόλο στη διαχείριση είναι η οικονομία.) Η επιστημονική συζήτηση και ακόμη και η έρευνα κατεστάλη στο όνομα της ομοφωνίας των μηνυμάτων του τομέα δημόσιας υγείας. Για παράδειγμα, οι επιστήμονες και γιατροί που υπέγραψαν τη Διακήρυξη του Great Barrington ενάντια στα lockdown δαιμονοποιήθηκαν και κάποιοι απολύθηκαν.¹² Η σύσταση και ύπαρξη επιδημιολογικών επιτροπών στη λήψη αποφάσεων χρησιμοποιήθηκε κατά κύριο λόγο για να παρέχει βιτρίνα επιστημονικής αιτιολόγησης στις αυταρχικές πολιτικές της εκάστοτε κυβέρνησης, καθιστώντας τη διαχείριση τεχνοκρατική.

Άλλο σημαντικό μειονέκτημα της διαχείρισης είναι οι αντικροούμενες ανακοινώσεις και τα αντικρούμενα μέτρα που εφαρμόστηκαν σε διαφορετικές χώρες. Για παράδειγμα, ορισμένες χώρες χορήγησαν το εμβόλιο Astra-Zeneca ενώ άλλες όπως η Δανία έβγαλαν εκτός κυκλοφορίας τόσο το Astra-Zeneca όσο και το Johnson's and Johnson's.¹³ Μας υποσχέθηκαν επανειλημμένα πως ο μαζικός εμβολιασμός θα μας σώσει από την πανδημία, ενώ όπως διαφάνηκε τελικά αυτό δεν ισχύει. Στην Κύπρο, η κυβέρνηση εισήγαγε μια σειρά αντιφατικών μέτρων τον περασμένο Νοέμβριο τα οποία μάλλον προωθούσαν την εξάπλωση του Covid αντί τον περιορισμό του. Τα μέτρα περιελάμβαναν ουσιαστική απαγόρευση πρόσβασης σε υπαίθριους δημόσιους χώρους μέσω της επιβολής ορίου δύο ατόμων που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους υπό την προϋπόθεση της χρήσης μάσκας, ενώ διατηρούσαν ανοιχτά εμπορικά κέντρα, καταστήματα, καφέ, εκκλησίες, μπαρ και εστιατόρια. Παράλληλα, η κυβέρνηση επέβαλε απαγόρευση κυκλοφορίας μεταξύ 21:00 και 5:00, με τα περισσότερα καταστήματα να πρέπει να κλείνουν στις 19:00.¹⁴ Το αποτέλεσμα ήταν ο συνωστισμός του κόσμου στις καφετέριες, τα εμπορικά κέντρα και τα καταστήματα, μια αναμενόμενη εξέλιξη δεδομένης της επιβολής απαγόρευσης κυκλοφορίας που μειώνει τον ελεύθερο χρόνο ενός ατόμου σε λίγες ώρες. Όπως ήταν αναμενόμενο, τα αντιφατικά μέτρα και η αντιφατική ενημέρωση μείωσε την εμπιστοσύνη του κόσμου προς την επιστήμη και τους διαχειριστές της δημόσιας υγείας και ενθάρρυνε τη συνωμοσιολογία.

Η εμπιστοσύνη του κόσμου προς τη διαχείριση της πανδημίας πλήττεται ακόμη περισσότερο από την απροκάλυπτη πολιτική εκμετάλλευση της πανδημίας. Στην Κύπρο το πρώτο μέτρο που πάρθηκε ήταν το μερικό κλείσιμο οδοφραγμάτων προς τα κατεχόμενα στα τέλη Φεβρουαρίου 2020, χωρίς ανάλογα μέτρα σε αεροδρόμια και λιμάνια παρόλο που στο εξωτερικό υπήρχαν κρούσματα ενώ στα κατεχόμενα όχι.¹⁵ Το μέτρο, παράλογο από υγειονομικής άποψης, πάρθηκε ξεκάθαρα για πολιτικούς εθνικιστικούς λόγους.¹⁶ Παρομοίως, η Κυπριακή Δημοκρατία άρχισε να παραβιάζει το διεθνές δίκαιο με πρόσχημα την πανδημία, αποτρέποντας βάρκες με πρόσφυγες από το να φτάσουν στο νότιο τμήμα του νησιού, αφήνοντάς τους να πνιγούν στη Μεσόγειο.¹⁷ Τα ίδια είχαμε και στα σύνορα Μεξικού-ΗΠΑ, με την κυβέρνηση Μπάιντεν να χρησιμοποιεί την πανδημία ως πρόσχημα για να συνεχίσει τη σκληρή μεταναστευτική πολιτική Τραμπ.¹⁸ Όσο για τα αυταρχικά μέτρα κοινωνικού ελέγχου που υιοθετήθηκαν παγκοσμίως, αναμένω πως κάποια από αυτά θα μείνουν μαζί μας για πάντα εκτός αν αντιδράσουμε.

Είναι σημαντικό επίσης να αναγνωρίσουμε πως η διαχείριση της πανδημίας γίνεται σε πλαίσιο πολιτικών λιτότητας. Η αστική τάξη επιδιώκει να αντιμετωπίσει την πανδημία όσο πιο οικονομικά γίνεται, μεταφέροντας το βάρος της διαχείρισης στους απλούς πολίτες μέσω της ρητορικής της 'ατομικής ευθύνης'. Υπάρχει έλλειψη ανάπτυξης θεραπευτικών επιλογών για αντιμετώπιση του ιού

καθώς και αμέλεια ενίσχυσης των συστημάτων υγείας αρκετών χωρών, με αποτέλεσμα τη σχεδόν εξ ολοκλήρου εξάρτησή της διαχείρισης από το μαζικό εμβολιασμό. Στην Κύπρο δεν είχαμε καμία ουσιαστική βελτίωση του συστήματος υγείας, με την κυβέρνηση να επιτάσσει τελειόφοιτους φοιτητές νοσηλευτικής για στελέχωση νοσοκομείων χωρίς ανταμοιβή, και να μην πληρώνει ούτε καν για τη δημιουργία ενός λειτουργικού συστήματος ραντεβού για εμβολιασμό: η τρέχουσα ρύθμιση αναγκάζει προσωπικούς γιατρούς και μέλη της οικογένειας να το κάνουν απλήρωτη εργασία για το Υπουργείο Υγείας.²⁰ Παρόλο που ο εμβολιασμός είναι βοηθητικός, η μετάλλαξη Δέλτα αλωνίζει στην Ευρώπη παρά τα υψηλά ποσοστά εμβολιασμένων, κάτι που καταδεικνύει ότι τα εμβόλια δεν θα τελειώσουν την πανδημία. Άμα ο εμβολιασμός δεν αρκεί για να μας βγάλει από την πανδημία, γιατί να τον καταστήσουμε υποχρεωτικό; Εξάλου η αυταρχική επιβολή του μάλλον αποθαρρύνει τον κόσμο από το να εμβολιαστεί καθώς πολύς κόσμος αντιδρά στον αυταρχισμό.

Η δαιμονοποίηση των 'ψεκασμένων'

'Ψεκασμένος' είναι η υποτιμητική ονομασία που κατέληξε να δίνεται σε όσους πολίτες εκδηλώνουν σκεπτικισμό για όσα μας λεν οι κυβερνώντες για την πανδημία. Τα ΜΜΕ και οι υποστηρικτές των μέτρων τείνουν να παρουσιάζουν τους όποιους σκεπτικούς πολίτες σαν γελοίους γραφικούς συνωμοσιολόγους που αρνούνται τον επιστημονικό ορθολογισμό των εμπειρογνωμόνων της πανδημίας. Αυτή η παρουσίαση είναι λανθασμένη. Ο σκεπτικισμός των πολιτών έχει διάφορους βαθμούς και τάσεις: ξεκινά από σκεπτικισμό προς συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης της πανδημίας και φτάνει μέχρι την αμφισβήτηση της ύπαρξης του ιού, ή ακόμη και την υιοθέτηση θεωριών σκόπιμης κατασκευής του ιού για σκοτεινούς σκοπούς. Επομένως, οι λεγόμενοι 'ψεκασμένοι' δεν είναι μια ομοιογενής ομάδα. Ή, καλύτερα, οι λεγόμενοι 'ψεκασμένοι' δεν είναι όλοι ψεκασμένοι.

Πολλοί πολίτες θεωρούν πως ο ίος υπάρχει και είναι επικίνδυνος, αλλά δεν συμφωνούν με τον τρόπο διαχείρισης της πανδημίας. Συμφωνούν πως χρειάζονται κάποια μέτρα για αντιμετώπιση της πανδημίας, αλλά διαφωνούν ή διαφωνήσαν με την απαγόρευση διαδηλώσεων, τα κέρφιου, τον καταναγκαστικό εμβολιασμό κοκ. Οι συγκεκριμένοι πολίτες κατακρίνουν την διαχείριση της πανδημίας σαν αυταρχική, ρατσιστική και παράλογη, μιλώντας από την σκοπιά ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών.²¹ Στην Κύπρο αυτή η πολιτική τάση εκφράστηκε τόσο στην αριστερά από το κίνημα Ως Δαμέ, όσο και στη δεξιά από αγανακτισμένους πολίτες που συμμετείχαν σε διάφορες διαδηλώσεις ενάντια στα μέτρα. Δεν νοείται να θεωρούμε τους εκφραστές αυτής της τάσης ψεκασμένους συνωμοσιολόγους.

Δυστυχώς, υπάρχει και σημαντική μερίδα πολιτών που αρνείται την ύπαρξη πανδημίας και ενστερνίζεται λιγότερο ή περισσότερο απίθανες θεωρίες συνωμοσίας. Κατά τη γνώμη μου, παρόλο που η στάση αυτών των πολιτών έχει ανορθολογικά χαρακτηριστικά, εμπεριέχει και μια σημαντική ορθολογική στιγμή. Θεωρώ απόλυτα λογικό ένας πολίτης να μην εμπιστεύεται αυτά που του λέει η κυβέρνηση τού και τα καθεστωτικά ΜΜΕ για την πανδημία. Αυτό ισχύει ανά το παγκόσμιο, αλλά ιδιαίτερα για πολίτες της Κύπρου, Ελλάδας και ΗΠΑ, καθώς γνωρίζουν πως το κράτος τους είναι ιδιαίτερα διεφθαρμένο, ανίκανο και αναξιόπιστο. Άμα ένα κράτος, που έχει δείξει ξεκάθαρα πως δεν υπηρετεί το καλό των πολιτών του, ζητά από αυτούς να αλλάξουν ριζικά προς το χειρότερο τον τρόπο ζωής τους και να θυσιάσουν βασικές τους ελευθερίες, είναι λογικό ο κόσμος να αντιδράσει με καχυποψία. Η καχυποψία αυτή φαίνεται ακόμα ορθολογικότερη αν αναλογιστούμε τα αλλοπρόσαλλα μέτρα που επιβλήθηκαν σε διάφορες χώρες, τις συνεχείς αλλαγές σε αυτά τα μέτρα, και τις πολλές φορές που βιάστηκαν να μας πουν πως βγαίνουμε από την πανδημία.

Η απάντηση του κράτους στην καχυποψία των πολιτών είναι να τους δαιμονοποιήσει σαν παρανοϊκούς συνωμοσιολόγους. Το κράτος χρησιμοποιεί την επιρροή του στα ΜΜΕ για να παρουσιάσει οποιαδήποτε κριτική στα μέτρα και οποιαδήποτε κινητοποίηση ενάντια τους σαν ανορθολογική και κοινωνικά επικίνδυνη, υπερπροβάλλοντας τη μειοψηφία γραφικών

αντιεμβολιαστών και συνωμοσιολόγων. Αυτή ήταν η στάση του τόσο με δεξιές όσο και με αριστερές κινητοποιήσεις σε Κύπρο και Ελλάδα. Αυτό προδίδει πως στόχος του κράτους είναι να διαιρέσει τους πολίτες σε δυο αντίπαλα στρατόπεδα – σε υπεύθυνους νομοταγείς πολίτες από τη μια, και σε ανεύθυνους ‘ψεκασμένους’ από την άλλη – στο πλαίσιο της κλασικής τακτικής του ‘διαιρεί και βασίλευε’. Με τη δαιμονοποίηση των ‘ψεκασμένων’ το κράτος πετυχαίνει να διοχετεύσει τη δυσαρέσκεια της κοινής γνώμης με τον ίδιο στους ‘ψεκασμένους,’ αποφεύγοντας έτσι να είναι το ίδιο ο δέκτης της δυσαρέσκειας αυτής.

Από την άλλη, η μεγάλη πλειοψηφία των υποστηρικτών των μέτρων αρκείται στην καθεστωτική προπαγάνδα για το θέμα χωρίς να το έχει ψάξει περαιτέρω. Οι πλείστοι που μας κουνάνε το χέρι να εμβολιαστούμε δεν γνωρίζουν περισσότερα από τους ‘ψεκασμένους’ για τον ίδιο — κάθε άλλο. Ο πλείστος κόσμος που εμπιστεύεται και ακολουθεί την κρατική διαχείριση το κάνει τυφλά. Δεν έχει τη γνώση και την κριτική σκέψη για να κρίνει αν αυτά που του λένε οι ‘εμπειρογνώμονες’ και οι επιστήμονες ισχύουν. Άρα, ο διαχωρισμός μεταξύ ορθολογιστών και ‘ψεκασμένων’ είναι κουραφέξαλα. Τουλάχιστον ο κόσμος που είναι κριτικός προς τη διαχείριση της πανδημίας δείχνει κάποια αντανακλαστικά εναντίον της καταπάτησης των βασικών του δικαιωμάτων και του τρόπου ζωής του. Οι πιο ψεκασμένοι από όλους είναι όσοι ακολουθούν τα μέτρα άκριτα, όχι αυτοί που τα αντιμετωπίζουν με καχυποψία.

Τέλος πρώτου μέρους. Διαβάστε το δεύτερο μέρος εδώ.

1 https://www.youtube.com/watch?v=zG7XZ2jXZqY&ab_channel=HooverInstitution

2 Reuters, Prior COVID infection more protective than vaccination during Delta surge -U.S. study, 01/19/21.

<https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/prior-covid-infection-more-protective-than-vaccination-during-delta-surge-us-2022-01-19/>

3 Πλέον οι επιστήμονες συμφωνούν ότι η φυσική ανοσία είναι πιο αποτελεσματική από την εμβολιαστική ανοσία:

<https://kdvr.com/news/coronavirus/covid-19-vaccine/cdc-report-natural-immunity-stronger-than-vaccines-alone-during-delta-wave/>

4 Nature, COVID vaccines cut the risk of transmitting Delta — but not for long, 05/10/21.

<https://www.nature.com/articles/d41586-021-02689-y>

5 The Guardian, Delta variant renders herd immunity from Covid ‘mythical’, 10/08/21.

<https://www.theguardian.com/world/2021/aug/10/delta-variant-renders-herd-immunity-from-covid-mythical>

6 Η έρευνα gain-of-function είναι η ιατρική έρευνα που τροποποιεί γενετικά έναν οργανισμό με τρόπο που μπορεί να ενισχύσει τις βιολογικές λειτουργίες των γονιδιακών προϊόντων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει μια τροποποιημένη παθογένεια, μεταδοτικότητα ή εύρος ξενιστών, δηλαδή τους τύπους ξενιστών που μπορεί να μολύνει ένας μικροοργανισμός.

7 Washington Examiner, NIH admits Fauci lied about funding Wuhan gain-of-function experiments, 20/10/21.

<https://www.washingtonexaminer.com/opinion/nih-admits-fauci-lied-about-funding-wuhan-gain-of-function-experiments>

8 The Atlantic, The CDC's flawed case for wearing masks it school, 16/12/21.

<https://www.theatlantic.com/science/archive/2021/12/mask-guidelines-cdc-walensky/621035/>

9 Φιλελεύθερος, Κωστρίκης για Μάσκες: Είναι όπως το προστατευτικό κράνος, 28/10/20.

<https://www.philenews.com/koinonia/eidiseis/article/1048438/kostrikis-ga-maskes-einai-opos-to-prosta-teftiko-kranos>

10 news247, Κύπρος: Τα μέτρα Αναστασιάδη για τον κορονοϊό, 15/03/20.

<https://www.news247.gr/kosmos/kypros-ta-metra-anastasiadi-gia-ton-koronoio.7602540.html>

11 Delirium, The Exploitation of the Pandemic by the Republic of Cyprus: An Update, 4/02/20.

<https://cyfootnotes.blogspot.com/2021/02/the-exploitation-of-pandemic-by.html>. Το κείμενο αυτό αποτελεί εξαιρετική σύνοψη της αυταρχικής κακοδιαχείρισης της πανδημίας στην Κύπρο.

12 https://www.youtube.com/watch?v=zG7XZ2jXZqY&ab_channel=HooverInstitution

13 Reuters, Denmark continues exclusion of J&J, AstraZeneca COVID-19 vaccines, 25/06/2021.

<https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/denmark-continues-exclude-jj-covid-19-vaccine-national-roll-out-tv-2-2021-06-25/>

14 Offsite, Από σήμερα τα νέα μέτρα - Όλη η Κύπρος κέρφου από τις 9, 30/11/20.

<https://www.offsite.com.cy/eidiseis/topika/apo-simera-ta-nea-metra-oli-i-kypros-kerfioy-apo-tis-9>

15 Brief, Οι επιχειρήσεις που πρέπει να κλείνουν στις 7 μ.μ. από τη Δευτέρα, 29/11/2020.

<https://www.brief.com.cy/oikonomia/kypros/oi-epiheiriseis-poy-prepei-na-kleinohn-stis-7-mm-apo-ti-de-ytera>

16 Πολίτης, Ο ίος της ανοησίας έκλεισε οδοφράγματα, 29/02/20.

<https://politis.com.cy/politis-news/kypros/o-ios-tis-anoisias-ekleise-odofragmata/>

17 Γρηγόρης Ιωάννου, Καλύπτοντας την Ανικανότητα με Αυταρχισμό; Η Περίπτωση της Κυπριακής Δημοκρατίας, 07/04/2020. <https://gregorisioannou.blogspot.com/2020/11/blog-post.html>

18 Φιλελεύθερος, Στα κατεχόμενα οι 115 πρόσφυγες- Πρώτη φορά εφαρμόζει πολιτική απώθησης η ΚΔ, 21/03/20.

<https://www.philenews.com/koinonia/eidiseis/article/901717/sta-katechomena-oi-115-prosfygs-proti-fo-ra-efarmozei-politiki-apothisis-i-kd>

19 National Immigrant Justice Center (NIJC) and FWD.us., Pushing Back Protection: How Offshoring and Externalization Imperil the Right to Asylum, Ιούλιος 2021.

<https://www.fwd.us/wp-content/uploads/2021/08/Offshoring-Asylum-Report.pdf#page=53>

20 Φιλελεύθερος, Αντιδρούν φοιτητές νοσηλευτικής για επίταξη από Υπ. Υγείας, 14/01/21.

<https://www.philenews.com/koinonia/eidiseis/article/1102285/antidroyn-foitites-nosileftikis-ga-epitaxi-apo-yp-ygias>

21 Μπορείτε να βρείτε τέτοιες κριτικές της διαχειρίσης της πανδημίας στους ακόλουθους συνδέσμους:

https://thejusticeproject.com.cy/2021/07/28/sto-onoma-tou-iou/?fbclid=IwAR0OYuHuWxatLL0ezoE7kaTB2KTPVWk79xAAWDYM_GCLOhrSqWvPE0MIW4o

22 <https://thejusticeproject.com.cy/2021/07/17/dikeoma-arnisis-emvoliasmou/>

23 <https://thejusticeproject.com.cy/2020/12/01/ekmetalefsi-tis-pandimias/>

Οι απόψεις που διατυπώνονται είναι προσωπικές των αρθρογράφων.

Ο Φειδίας Χριστοδούλης είναι υποψήφιος PhD στη φιλοσοφία στο Northwestern University και μέλος της ομάδας 1917. Συμμετέχει επίσης στην Platypus Affiliated Society. Μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί του στο ph.christodoulides [at] gmail [dot] com.

Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Ηλεκτρονικά Άρθρα, covid-19, Δεκαετία 2020-2029, 2022, 1917 (Ομάδα), Απροσδιόριστη Τοποθεσία

From:
<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:1917:pandemic_left1&rev=1665407786

Last update: **2025/04/20 19:41**